

Europese migratieagenda: Commissie presenteert nieuwe maatregelen voor een doeltreffend en geloofwaardig terugkeerbeleid van de EU

Brussel, 2 maart 2017

Vandaag komt de Commissie met een aangepast EU-actieplan inzake terugkeer en een reeks aanbevelingen aan de lidstaten om de terugkeerprocedures doeltreffender te maken. Op de top in Malta van 3 februari 2017 werd namelijk benadrukt dat het terugkeerbeleid van de EU moest worden herzien.

De maatregelen die de Commissie voorstelt, bestaan uit praktische stappen die onmiddellijk effect kunnen sorteren. Het gaat er vooral om mazen te dichten en de bestaande regels strikt en met de nodige realiteitszin toe te passen, zodat er concrete resultaten worden geboekt en de grondrechten in acht worden genomen.

Eerste vicevoorzitter Frans **Timmermans**: *"Wij werken hard aan partnerschappen met landen van herkomst en doorreis. Om deze aanpak tot een succes te maken, moeten we nu ook onze interne procedures aanpassen en ervoor zorgen dat wie geen internationale bescherming nodig heeft, op een snelle en humane wijze terugkeert. Wij willen een toevluchtsoord blijven voor mensen die internationale bescherming nodig hebben. We zijn het aan hen, aan onze partners buiten de EU en aan onze burgers verplicht om glashelder te maken dat wie hulp nodig heeft, op ons kan rekenen en dat wie geen hulp nodig heeft, terug moet."*

Dimitris **Avramopoulos**, commissaris voor Migratie, Binnenlandse Zaken en Burgerschap: *"Het is onze plicht bescherming te bieden aan wie bescherming nodig heeft, maar wie geen recht op verblijf in de EU heeft, terug te sturen – met inachtneming van de grondrechten en het beginsel van non-refoulement. Een snelle terugkeer van irreguliere migranten vermindert de druk op de asielstelsels in de lidstaten, waarborgt dat er voldoende capaciteit beschikbaar is om degenen te helpen die werkelijk bescherming nodig hebben, en maakt bovendien duidelijk dat het beter is af te zien van de gevaarlijke irreguliere reis naar de EU. Met het actieplan en de aanbeveling van vandaag ondersteunt de Commissie de lidstaten bij het opvoeren van hun terugkeerinspanningen, overeenkomstig het verzoek van de EU-leiders op de top van Malta."*

Hoewel er vooruitgang is geboekt bij de uitvoering van de maatregelen in het kader van het EU-actieplan inzake terugkeer van 2015, vraagt een substantiële verbetering van de terugkeerpercentages om een daadkrachtigere aanpak. Gezien de uitdagingen die migratie momenteel meebrengt, moeten we grondig nagaan hoe de lidstaten de bestaande juridische, operationele en financiële EU-instrumenten voor terugkeer beter kunnen gebruiken. Snellere procedures, krachtigere maatregelen tegen onderduiken, een multidisciplinaire aanpak door nationale autoriteiten en betere samenwerking en coördinatie tussen de lidstaten kunnen het terugkeerbeleid doeltreffender maken, zonder afbreuk te doen aan de grondrechtelijke waarborgen.

Een pakket concrete aanbevelingen aan de lidstaten

De Commissie reikt vandaag duidelijke richtsnoeren aan over concrete en onmiddellijke maatregelen die de lidstaten kunnen nemen om de EU-wetgeving inzake terugkeer efficiënter ten uitvoer te leggen. De aanbevelingen van de Commissie zijn geheel in overeenstemming met het internationaal recht, de mensenrechten en het beginsel van *non-refoulement*.

De Commissie beveelt de lidstaten met name aan:

- **de coördinatie tussen alle diensten en autoriteiten die in elke lidstaat bij de terugkeerprocedure betrokken zijn** uiterlijk in juni 2017 **te verbeteren**, zodat er voldoende vaardigheden en deskundigheid voorhanden zijn om de terugkeerders op efficiënte wijze en met inachtneming van hun rechten terug te sturen;
- de termijn voor beroep tegen terugkeerbesluiten te verkorten, **stelselmatig terugkeerbesluiten zonder uiterste datum** uit te vaardigen en – om dubbel werk te voorkomen – besluiten tot beëindiging van het legaal verblijf te **combineren** met een terugkeerbesluit;
- **misbruik van het stelsel aan te pakken** door gebruik te maken van de mogelijkheid om asielverzoeken te beoordelen door middel van versnelde procedures of – indien wenselijk –

grensprocedures, wanneer het vermoeden bestaat dat een asielerzoek alleen maar wordt ingediend om de handhaving van een terugkeerbesluit uit te stellen;

- **te voorkomen dat mensen onderduiken** door ze vast te zetten als er aanwijzingen zijn dat zij geen gehoor zullen geven aan een reeds genomen terugkeerbesluit; daarbij kan het bv. gaan om de weigering mee te werken aan een identificatieprocedure of om pogingen om zich op gewelddadige of frauduleuze wijze tegen een terugkeeroperatie te verzetten;
- **de efficiëntie van terugkeerprocedures en -besluiten te vergroten** door vrijwillige terugkeer alleen op verzoek en indien noodzakelijk toe te staan en de termijn voor vrijwillige terugkeer zo kort mogelijk te houden, met inachtneming van de individuele omstandigheden;
- ervoor te zorgen dat uiterlijk op 1 juni 2017 **programma's voor begeleide vrijwillige terugkeer** operationeel zijn en dat de informatie over de programma's voor vrijwillige terugkeer en begeleide vrijwillige terugkeer goed wordt verspreid.

Een vernieuwd actieplan inzake terugkeer

Het vernieuwde actieplan inzake terugkeer bevat maatregelen om in elke fase van het terugkeerproces – zowel op EU-niveau als in samenwerking met de landen van herkomst en doorreis – het hoofd te bieden aan de belangrijkste uitdagingen.

De op EU-niveau voorgestelde maatregelen omvatten onder meer:

- **de lidstaten in 2017 financieel ondersteunen** met 200 miljoen € extra voor nationale terugkeerprogramma's en specifieke gezamenlijke Europese terugkeer- en re-integratie-activiteiten;
- **betere informatie-uitwisseling met het oog op de handhaving van terugkeerbesluiten** door realtime informatie te verzamelen op nationaal niveau en deze via de bestaande toepassing voor geïntegreerd terugkeerbeheer te delen en meer vaart te zetten achter de goedkeuring van de voorstellen tot hervorming van het Schengeninformatiesysteem en Eurodac en tot invoering van een inreis-uitreissysteem (EES) en een Europees systeem voor reisinformatie en -autorisatie (ETIAS);
- beste praktijken uitwisselen om te **waarborgen dat alle lidstaten steeds met gelijke re-integratiepakketten werken** en te voorkomen dat landen van herkomst de voorkeur geven aan terugkeer vanuit de landen met de gunstigste re-integratiepakketten of dat irreguliere migranten zelf op zoek gaan naar de aantrekkelijkste vorm van begeleide vrijwillige terugkeer;
- de lidstaten volledig laten ondersteunen door het **Europees Grens- en kustwachtagentschap**, dat gevraagd is om meer bijstand voorafgaand aan de terugkeer te leveren, het aantal personeelsleden van de eenheid voor terugkeerondersteuning uit te breiden en een **mechanisme voor het gebruik van commerciële vluchten** voor terugkeer op te zetten (uiterlijk juni), alsmede de autoriteiten van derde landen intensievere opleidingen op het gebied van terugkeer aan te bieden (uiterlijk oktober);
- de problemen op het gebied van overname oplossen door vaart te zetten achter de onderhandelingen over **overnameovereenkomsten** met Nigeria, Tunesië en Jordanië en te trachten een dialoog met Marokko en Algerije aan te gaan;
- binnen het partnerschapskader op een gecoördineerde en doeltreffende manier gebruikmaken van de collectieve hefboom en **afzonderlijke derde landen zorgvuldig benaderen** om tot gezamenlijk migratiebeheer te komen en de samenwerking op het gebied van terugkeer en overname verder te verbeteren (zie ook het verslag van vandaag over de uitvoering van het partnerschapskader: [IP/17/402](#)).

De Commissie zal in december 2017 verslag uitbrengen over de voortgang bij de uitvoering van het vernieuwde actieplan inzake terugkeer en van de aanbeveling.

Achtergrond

Een doeltreffend en humaan terugkeerbeleid is een essentieel onderdeel van de manier waarop de EU migratie aanpakt en irreguliere migratie tegengaat, zoals uiteengezet in de [Europese migratieagenda](#) van mei 2015.

De terugkeerrichtlijn is in 2010 in werking getreden en voorziet in duidelijke en billijke gemeenschappelijke regels inzake terugkeer en uitzetting van illegaal verblijvende migranten, het gebruik van dwangmaatregelen, inbewaringstelling en inreisverboden. De eerbiediging van de grondrechten en de mensenrechten staat daarbij voorop. De maatregelen van vandaag zijn gericht op een pragmatische toepassing van deze bestaande regels. De Commissie is bereid om de terugkeerrichtlijn zo nodig te herzien.

In september 2015 presenteerde de Commissie een [actieplan inzake terugkeer](#), met 36 concrete maatregelen om het terugkeersysteem van de Europese Unie doeltreffender te maken. De meeste van deze maatregelen zijn of worden nu uitgevoerd.

In de conclusies van de Europese Raad van 20-21 oktober 2016 pleitten de lidstaten voor een versterking van de nationale administratieve procedures voor terugkeer. Daarnaast benadrukten de staatshoofden en regeringsleiders in hun verklaring van 3 februari 2017 in Malta dat het Europese terugkeerbeleid moest worden herzien en dat de toepassing van de op nationaal en EU-niveau beschikbare instrumenten moest worden geanalyseerd. De maatregelen die vandaag worden gepresenteerd, hebben ten doel de lidstaten te helpen bij deze dubbele opgave.

Overname is een kernelement van het nieuwe resultaatgerichte [partnerschapskader inzake migratie](#), dat de Commissie in juni 2016 heeft gepresenteerd en in juli 2016 door de Europese Raad is bekrachtigd. Dit kader bestrijkt het externe optreden van de EU in verband met migratiebeheer, alsook de middelen die daarvoor nodig zijn.

Meer informatie

[Vragen en antwoorden](#): Terugkeer en overname: de stand van zaken

[Aanbeveling](#): Het doeltreffender maken van terugkeer

[Mededeling](#): Actieplan inzake terugkeer

[Bijlage](#) bij het actieplan inzake terugkeer

[Persbericht](#): Commissie dringt aan op hernieuwde inspanningen om uitvoering te geven aan solidariteitsmaatregelen van Europese migratieagenda

IP/17/350

Contactpersoon voor de pers:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Tove ERNST](#) (+32 2 298 67 64)

[Markus LAMMERT](#) (+ 32 2 298 04 23)

[Kasia KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)